

Habits of Mind- 16 taitavan ajattelijan toimintatapaa

(Costa & Kallick, 2000)

Habits of Mind

- Tapoja, miten taitavat ajattelijat toimivat uusissa tilanteissa ja kohdatessaan ongelmia, joita he eivät voi ratkaista helposti heti
- Kyse ei ole tietämisestä vaan toiminnasta, käyttäytymisestä
- Hyöty, taipumus, herkkyys, kyvykkyys, sitoutuminen
- Perustuvat laajaan ajattelun psykologiseen tutkimukseen
- Ei täydellinen lista, vaan malli ajattelun pohjaksi

Sitkeys

- Tavoitteiden asettelu
- Keskittymisen ja fokuksen säilyttäminen
- Vaihtoehtoisten toimintatapojen löytäminen, kun jumittaa
- Ponnistelu tehtävän loppuun saattamiseksi
- Ongelmanratkaisustrategioiden etsiminen

Impulsiivisuuden hallinta

- Ajatteleminen ennen tekemistä
- Harkittu toiminta
- Suunnittelu ja tavoitteiden määrittely ennen työn aloitusta
- Rauhallisuuden säilyttäminen
- Hillitty käyttäytyminen

- Aito kiinnostus toisten ajatuksiin ja ideoihin
- Pyrkimys ymmärtää toisten ajattelua
- Halu nähdä asioita toisten näkökulmasta
- Empaattinen toiminta

Ymmärtävä ja empaattinen kuuntelu

Joustava ajattelu

- Näkökulmien vaihtelu
- Vaihtoehtojen tuottaminen ja punnitseminen
- Rohkeus muuttaa mieltään
- Erilaisten strategioiden käyttäminen tilanteen mukaan
- Lateraalinen ajattelu

Oman ajattelun ajatteleminen (metakognitio)

- Tietoisuus omista ajatuksista ja toimintamalleista
- Tietoisuus itsestä, toisista, strategioista, ja tehtävistä
- Omien tunteiden ja niiden vaikutuksen tulkitseminen
- Oman toiminnan ohjaaminen
- Sisäinen puhe itselle
- Reflektio

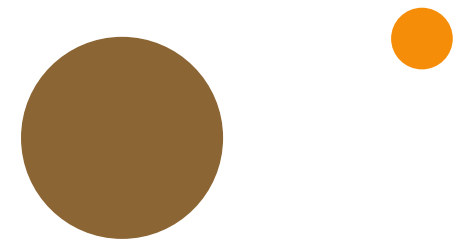

Pyrkimys parhaaseen

- Pyrkimys aina parhaaseen suoriutumiseen
- Halu parantaa suoritusta ja korjata virheitä
- Keinojen etsiminen parempaan suoritukseen
- Ylpeys omasta työstä

- Kyselevä ja kyseenalaistava mieli
- Luontainen uteliaisuus
- Halu löytää uusia ongelmia ja ratkaisuja
- Tarve löytää perusteluja asioille
- Kriittisyys tietoon ja näkökulmiin
- Hypoteettinen ajattelu

Kysyminen ja kyseenalaistaminen

Aiemman osaamisen soveltaminen uusiin tilanteisiin

- Kokemuksista oppiminen
- Aiemmin opitun tiedon hyödyntäminen
- Sääntöjen ja lainalaisuuksien löytäminen tilanteista, jotta niitä voi soveltaa toisissa tilanteissa
- Strategioiden käyttäminen
- Asioiden välisten yhteyksien ja suhteiden huomioiminen

Ajattelun ja kommunikoinnin selkeys ja täsmällisyys

- Pyrkimys täsmälliseen ja kuvailevaan suulliseen ja kirjalliseen kielenkäyttöön
- Liiallisten yleistysten, ylimalkaisuuksien, vääristelyn, asioiden ohittamisen tai liioittelun välttäminen
- Täsmällisten käsitteiden käyttö ajattelun välineenä

Tiedon kerääminen eri aisteilla

- Huomion kiinnittäminen ympäristön ilmiöihin
- Kaikkien aistien käyttö
- Erialaisten aistimusten välittämien kokemusten synteesi

Luominen, kuvittelu ja innovointi

- Uusien ja omaperäisten ideoiden tuottaminen
- Luovuus eri muodoissaan
- Kritiikin sietäminen
- Harjoittelun merkityksen ymmärtäminen luovuuden kehittämisessä

Ihmettely ja hämmästyminen

- Maailman näkeminen kiinnostavana ja innostavana
- Intohimo uuden oppimiseen ja ymmärtämiseen
- Uteliaisuus
- Monimutkaisuuden, muutoksen ja arvaamattomuuden kokeminen jännittävänä

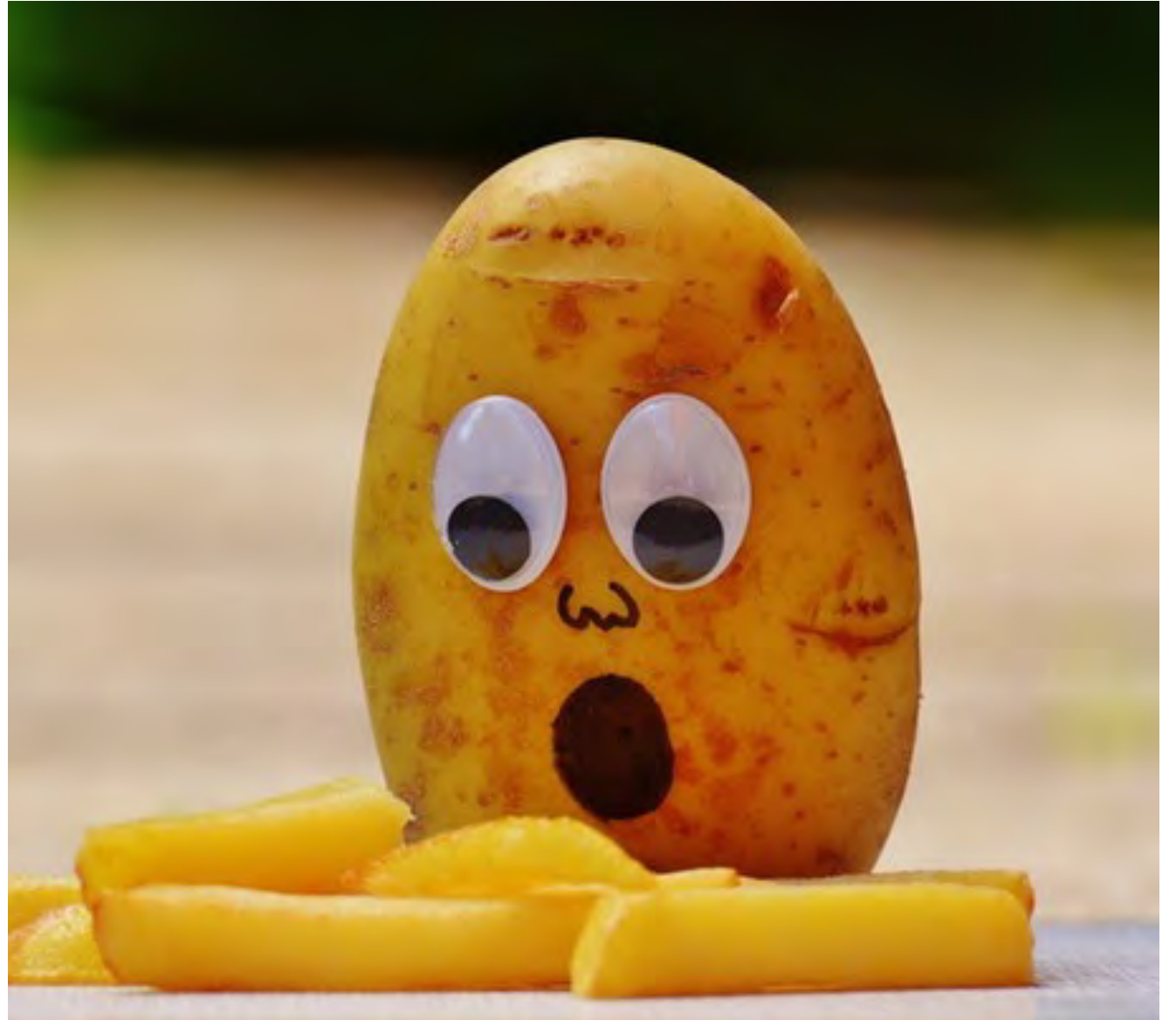
Hallittu riskinotto

- Uusien ja outojen asioiden kokeileminen
- Omien rajojen testaaminen
- Osaamisen ääri rajoilla toimiminen
- Flow
- Hämmennyksen ja epävarmuuden sieto
- Resilienssi, palautumiskyky

Huumori

- Asioiden huvittavuuden ja hassunkurisuuden huomaaminen
- Taito yhdistellä toisistaan riippumattomia asioita absurdisti
- Kyky nauraa itselle
- Toisten huumorin ymmärtäminen

Yhdessä ajattelu

- Riippuvaisuus toisista ja yhteistyöstä
- Taitoa asettua vastavuoroisiin suhteisiin
- Kykyä oppia toisilta ja jakaa omaa osaamistaan
- Tiimityö ja jaettu vastuu
- Sosiaaliset taidot
- Avoimuus toisten ajattelulle

- Kasvun tavoittelu
- Halu muovata itseään
- Sen ymmärtäminen, että ei tiedä ja osaa, on taitavaa ajattelua
- Nöyryys uuden ja tuntemattoman edessä
- Mukavuusalueelta pois pyrkiminen

Avoimuus jatkuvalle oppimiselle